

SZANKCIÓS REZSIMEK ÉS JELLEMZŐIK, HATÁSUK A BIZTOSÍTÁSI SZERZŐDÉSEKRE

DR. KOVÁCS ZSOLT ÉS DR. MATOVICS RÚBEN
ügyvédek

XVI. AIDA Budapest Biztosítási Kollokvium
2022. november 24-25.

gmtlegal.hu

GMT

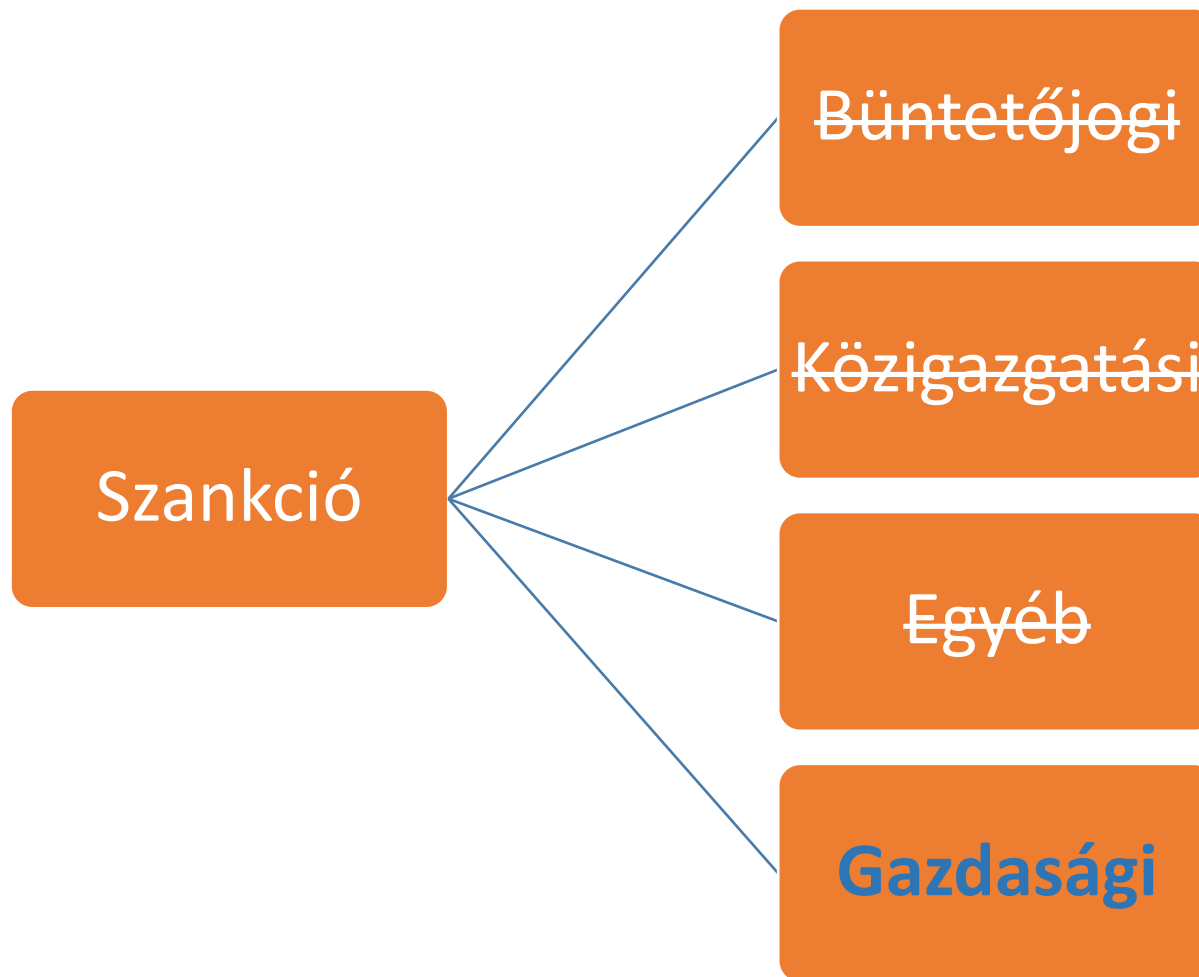
**GÁRDOS
MOSONYI
TOMORI**
ÜGYVÉDI IRODA

1. MI A SZANKCIÓ?

A MAGYAR NYELV ÉRTELMEZŐ SZÓTÁRA

(jogtudomány, sajtónyelvi) Vmely jogszabály, törvény megsértőire megállapított **joghátrány** mint a jogszabály hatályát biztosító jogi következmény; **büntető rendelkezés, büntetés.**

2. MILYEN SZANKCIÓKKAL FOGLALKOZUNK?

3. A SZANKCIÓS REZSIMEK TÖRTÉNETI ELŐZMÉNYEI

**"Már a régi görögök is"
Megarai rendelet
i.e. 432**

- **Megarai kereskedők és áruk kitiltása az Athén vezette Déloszi Szövetség kikötőiből és piacairól**

1344

- **Velence és Genova 1 évre felfüggeszti a kereskedést a krími tatárokkal**

1806

- **Tengeri blokád Angliával szemben**

4. A SZANKCIÓS REZSIMEK TÖRTÉNETI ELŐZMÉNYEI

Népszövetségi szankciók a két világháború között

- **Alapító okmány 16. cikkely – kereskedelmi és pénzügyi kapcsolatok megszakításának előírása**

USA hidegháborús szankciók 1948/1989

- **Fegyverek és stratégiai anyagok/berendezések exportjának tilalma a Szovjetunió és szövetségesei részére**

ENSZ szankciók

- **Alapokmány 41. cikk alapján**
- **1945 óta számos alkalommal**
- **Jelenleg is 14 szankciós rezsim van hatályban**

5. A GAZDASÁGI SZANKCIÓK TÍPUSAI

6. SZANKCIÓK MEGJELENÉSI FORMÁJA A MAGYAR JOGRENDSZERBEN

ENSZ Biztonsági Tanács (BT) szankciók

- ENSZ BT határozat
- ENSZ Alapokmány
 - 41. cikk - a BT korlátozó intézkedések (szankciók) foganatosításáról határozhat.
 - 25. cikk - a BT határozatait az ENSZ tagállamoknak végre kell hajtaniuk.
- Bizonytalan a hazai jogi helyzet, de az államigazgatási gyakorlat kezeli.

EU szankciók

- Az EU Tanácsa az Európai Unióról szóló szerződés 29. cikke alapján határozatot fogad el, amely a tagállamokra nézve kötelező és végrehajtása a nemzeti jogszabályok útján történik (pl. fegyverembargó).
- A korlátozó intézkedések uniós hatáskörbe tartozó kérdésekre is kiterjednek (pl. kereskedelmi tilalmak, pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések) - EU Tanács - közvetlenül hatályos rendelet.

USA, UK és egyéb nemzeti szankciók

- Nem vizsgáljuk, de érinthetik a szerződések teljesítését (USD, GBP).
- Kifejthetik hatásukat másodlagos szankcióként.

Szankciók végrehajtása

- Az Európai Unió és az ENSZ Biztonsági Tanácsa által elrendelt pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések végrehajtásáról szóló 2017. évi LII. törvény („Kit.”).
- Közvetlen alkalmazás (EU rendeletek).

7. MIT VIZSGÁLUNK RÉSZLETESEBBEN?

8. PÉLDÁK A BIZTOSÍTÁSI SZERZŐDÉSEKET ÉRINTŐ SZANKCIÓKRA

9. ÁLTALÁNOS (KERESKEDELMI ÉS PÉNZÜGYI) SZANKCIÓK

Példa: az ukrajnai helyzetet destabilizáló orosz intézkedések miatt hozott korlátozó intézkedésekről szóló 833/2014/EU rendelet

Közvetett, embargó típusú tilalom

- Tilos közvetlenül vagy közvetve bármely oroszországi természetes vagy jogi személy, szervezet vagy szerv számára vagy oroszországi felhasználásra az alábbi felsorolásban említett termékekhez és technológiákhoz kapcsolódó finanszírozást vagy **pénzügyi segítségnyújtást** biztosítani az említett termékek és technológiák értékesítéséhez, szolgáltatásához, átadásához vagy kiviteléhez, vagy a kapcsolódó technikai segítségnyújtás, brókertevékenység és egyéb szolgáltatások biztosításához:
 - 1. cikk o) pont „finanszírozás vagy **pénzügyi segítségnyújtás**”: bármely olyan intézkedés, a választott konkrét eszköztől függetlenül, amelynek révén az érintett személy, szervezet vagy szerv feltételesen vagy feltétel nélkül saját pénzeszközeit vagy gazdasági erőforrásait rendelkezésre bocsátja, vagy erre kötelezettséget vállal, többek között – de nem kizárólagosan – a következő formákban: [...] **valamennyi típusú biztosítás és viszontbiztosítás, ideértve az exporthitel-biztosítást is.**

10. ÁLTALÁNOS (KERESKEDELMI ÉS PÉNZÜGYI) SZANKCIÓK

Meghatározott termékekhez és technológiákhoz, illetve kereskedelmi tevékenységhez kapcsolódóan

Kettős felhasználású áruk és technológiák

Olyan termékek és technológiák, amelyek hozzájárulhatnak Oroszország katonai és technológiai megerősítéséhez, vagy a védelmi és biztonsági ágazat fejlesztéséhez (Annex VII)

A 258/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet I. mellékletében felsorolt tűzfegyverek, tűzfegyverdarabok, alapvető alkotóelemeik és lőszerük (2aa cikk)

Az olaj és gáziparhoz kapcsolódó egyes termékek és technológiák (Annex II)

Kőolaj-finomítás és földgáz cseppfolyósítása során történő felhasználásra alkalmas, a X. mellékletben felsorolt termékek és technológiák

A XI. mellékletben felsorolt, a légi közlekedésben vagy az űrparban történő felhasználásra alkalmas termékek és technológiák, továbbá a XX. mellékletben felsorolt sugárhajtómű-üzemanyag és üzemanyag-adalékok

A XVI. mellékletben felsorolt tengerhajózási termékek és technológiák

A XVII. mellékletben felsorolt vas- és acéltermékek Unióba történő közvetlen vagy közvetett behozatala, közvetlen vagy közvetett vétele, és szállítása amennyiben azok Oroszországból származnak; vagy azokat Oroszországból exportálták

A XXI. mellékletben felsorolt olyan termékeket az Unióba, amelyek jelentős bevételeket generálnak Oroszországnak, és ezáltal lehetővé teszik számára az ukrajnai helyzetet destabilizáló intézkedések meghozatalát, ha azok Oroszországból származnak, vagy azokat Oroszországból exportálják

A XXII. mellékletben felsorolt szén vagy egyéb termékek; a XXV. mellékletben felsorolt nyersolaj vagy kőolajtermékek, és a XXV. mellékletben felsorolt, Oroszországból származó vagy Oroszországból exportált nyersolaj vagy kőolajtermékek – többek között hajók közötti átadásokon keresztül – harmadik országok számára történő szállítása

A XXIII. mellékletben felsorolt olyan termékek, amelyek hozzájárulhatnak különösen Oroszország ipari kapacitásainak fejlesztéséhez

A XXVI. mellékletben felsorolt aranyat és ékszereket

A közös katonai listán felsorolt termékek és technológiák

11. ÁLTALÁNOS (KERESKEDELMI ÉS PÉNZÜGYI) SZANKCIÓK

Közvetlen, specifikus tilalom

Egy meghatározott kereskedelmi tevékenységhez, vagy bizonyos termékek, technológiák kereskedelméhez kapcsolódó biztosítási szolgáltatások nyújtása tilos.

- 3c. cikk (2) bekezdés: Tilos közvetlenül vagy közvetve bármely oroszországi személy, szervezet vagy szerv számára vagy oroszországi használatra a légi közlekedésben vagy az űriparban történő felhasználásra alkalmas termékekhez vagy technológiákhoz kapcsolódó biztosítási vagy viszontbiztosítási szolgáltatásokat nyújtani.

12. EGYEDI KORLÁTOZÓ INTÉZKEDÉSEK

Példa: 269/2014/EU rendelet az Ukrajna területi integritását, szuverenitását és függetlenségét aláásó vagy fenyegető intézkedések miatti korlátozó intézkedésekről

Közvetett, eszközök befagyasztásán keresztül ható szankció

A rendelet mellékletében felsorolt természetes vagy jogi személyekhez, szervezetekhez vagy szervekhez vagy a velük összefüggésbe hozható természetes vagy jogi személyekhez, szervezetekhez vagy szervekhez tartozó, az ezek birtokában lévő vagy ellenőrzése alatt álló minden pénzeszközt és gazdasági erőforrást be kell fagyasztani.

A szankciós listán felsorolt természetes vagy jogi személyek, szervezetek és szervek rendelkezésére vagy javára – sem közvetlenül, sem közvetve – nem bocsátható pénzeszköz vagy gazdasági erőforrás.

13. A SZANKCIÓK LEHETSÉGES HATÁSA A BIZTOSÍTÁSI SZERZŐDÉSEKRE

14. A SZANKCIÓK HATÁSA A BIZTOSÍTÁSI SZERZŐDÉSEKRE

**Új szerződések
megkötése**

**Meglévő
szerződések jogi
sorsa**

15. ÚJ SZERZŐDÉSEK MEGKÖTÉSE

Általános (kereskedelmi és pénzügyi) szankciók

- **Jogszába ütközik, tilos, tehát érvénytelen (semmis)**

Egyedi korlátozó intézkedések

- **Értelmezési bizonytalanság**
 - EB GYIK
 - EB Értelmező Közlemény 2020.06.19.
 - EUB C-117/06 Möllendorf-ügy
 - Lloyds
 - NCA-k segédletei

16. MEGLÉVŐ SZERZŐDÉSEK JOGI HELYZETE: SZANKCIÓS KLAUZULÁK

- **LMA 3100**

- No (re)insurer shall be deemed to provide cover and no (re)insurer shall be liable to pay any claim or provide any benefit hereunder to the extent that the provision of such cover, payment of such claim or provision of such benefit would expose that (re)insurer to any sanction, prohibition or restriction under United Nations resolutions or the trade or economic sanctions, laws or regulations of the European Union, United Kingdom or United States of America.

- **AVN111 SANCTIONS AND EMBARGO CLAUSE**

- **MAGYAR PÉLDA:** „A Biztosító nem nyújthat fedezetet és nem teljesíthet semmilyen kárigényt vagy szolgáltatási igényt bármely biztosított vagy más fél számára, amennyiben ez a fedezet, kifizetés, szolgáltatás, előny és / vagy a biztosított üzleti vagy egyéb tevékenysége megsértené az alkalmazandó szankciókat, vagy a következő kereskedelmi, pénzügyi embargókat vagy gazdasági szankciókat, törvényeket vagy rendeleteket, amelyek közvetlenül vonatkoznak a Biztosítóra. Az alkalmazandó szankciók a következők: (i.) Európai Unió (EU); (ii.) az Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ); (iii) Egyesült Államok (USA) és / vagy (iv) a Biztosítóra alkalmazandó egyéb szankciók.”

Szankciós klauzulák

17. MEGLÉVŐ SZERZŐDÉSEK JOGI HELYZETE: HA NINCS SZANKCIÓS KLAUZULA

Általános (kereskedelmi és pénzügyi) szankciók

- Wind-down period (pl. olajtankerek biztosítása).
- Szolgáltatások nyújtása tilos.
- Helyállási szolgáltatást sem nyújthat.
- Lehetetlenül-e a szerződés, és emiatt megszűnik-e?

Egyedi korlátozó intézkedések

- A szankcionált entitás vagyonának befagyasztása a biztosítási szerződés létét nem érinti, a biztosítási szerződést nem szünteti meg, a szerződő fél, a biztosított, illetve a kedvezményezett szerződésből eredő kötelezettségeinek teljesítését nem érinti.
 - NCA-k segédletei
 - 269/2014/EU rendelet 7. cikk (2) bekezdés
 - Bankszámlák befagyasztása analógia
- A biztosító nem teljesítheti azt a szolgáltatást, amelyet a szankció címzettjének kellene teljesíteni, vagy amely annak vagyonába tartozó követelés teljesítésének, dolog kiadásának, jog gyakorlásának vagy a vagyont terhelő kötelezettség teljesítésének minősülne.
 - Visszavásárlási érték
 - Vagyontárgy helyébe lépő érték
- Mentessítést lehet kérni.

KÖSZÖNJÜK A FIGYELMET!

Dr. Kovács Zsolt és Dr. Matovics Rúben

Kérdés esetén:

info@gmtlegal.hu

www.gmtlegal.hu

**GÁRDOS
MOSONYI
TOMORI**
ÜGYVÉDI IRODA

1056 Budapest, Váci utca 81. | 1461 Budapest, Pf.: 377
+36 1 327 7560 | www.gmtlegal.hu